

SANDØY KOMMUNE
Kontrollutvalet

MØTEINNKALLING

27.02.2013

Kopi til: Ordføreren
Revisor
Rådmannen

Medlemene av
Kontrollutvalet

INNKALLING TIL MØTE I SANDØY KONTROLLUTVAL

Det blir med dette kalla inn til møte i kontrollutvalet

tirsdag 05.03.2013 kl. 14.00 på Sandøy Rådhus

SAKLISTE:

- Sak 01/13 - Godkjenning av møtebok frå møte 18. oktober 2012
- « 02/13 - Plan for selskapskontroll i Sandøy kommune
- « 03/13 - Kulturskulen – avsluttande melding frå kommunerevisjonen, **B-sak**
Eventuelt

Dersom det er vanskeleg å møte, gje melding på telefon 70 17 21 58 eller 97 60 57 83 til dagleg leiar eller e-post kontrollutval@kontrollutval.no.

Helge Ervik
leiar
(sign.)

**KONTROLLUTVALET I
SANDØY KOMMUNE**

MØTEBOK

Møtedato: 18. oktober 2012, kl. 14.00
Møtestad: Rådhuset

Møtet vart leia av Helge Ervik

Elles til stades:
Anne Iversen og Ann Helen Harnes

= **3 voterande**

Frå kontrollutvalsekretariatet møtte:
Dagleg leiar, Harald Rogne og advokat Kjetil Kvammen

Frå Sandøy kommune møtte:
Rådmann Lasse Larsson Fjørtoft

Det var ingen merknader til innkalling og sakliste.

**SAK 11/12
GODKJENNING AV MØTEBOK FRÅ MØTE 11. MAI 2012**

Det vart opplyst at punkt 2 i sak 08/12 blir utsett til neste møte. I punktet står: *«I neste møte blir tema plan for forvaltningsrevisjon, oppfølging av vedtak, mål, måloppnåing og styringsdokument inn mot dette teke opp til drøfting»*,.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Møtebok frå møte 11. mai 2012 blir godkjent.

**SAK 12/12
EIGEDOMSKATT I SANDØY – FASTSETTING AV SKATTEGRUNNLAGET**

Leiar stilte spørsmål ved eigen habilitet og fråtredte møtet. Det vart votert over habilitetsspørsmålet og det vart gjort vedtak om at leiar var habil. Leiar tiltredte møtet.

Innstilling datert 11.10.2012 frå kontrollutvalsekretariatet:

1. Kommunestyret viser til saksdokumenta i kontrollutvalsak 12/12 og stiller seg kritisk til administrasjonen si saksbehandling og forliket i lagmannsretten. Utgangspunktet for dette er premissar som utan synleg saksbehandling vart lagt til grunn for forliket, manglande innhenting av råd frå takstfagleg kompetanse samt uavklara fullmakter.
2. Vidare finn kommunestyret å ville presisere at noverande skattegrunnlag for eigedomsskatt ikkje er tilfredstillande og so langt lova tillet det, blir det gjennomført retaksering.

Kontrollutvalet si samrøystes innstilling:

1. Kommunestyret viser til saksdokumenta i kontrollutvalsak 12/12 og stiller seg kritisk til administrasjonen si saksbehandling og forliket i lagmannsretten. Utgangspunktet for dette er premissar som utan synleg saksbehandling vart lagt til grunn for forliket, manglande innhenting av råd frå takstfagleg kompetanse samt uavklara fullmakter.
2. Vidare finn kommunestyret å ville presisere at noverande skattegrunnlag for eigedomsskatt ikkje er i samsvar med lova sine krav. Kommunestyret ber om at administrasjonen set i verk nødvendige tiltak.

SAK 13/12

VEDKOMANDE BUDSJETT 2013 – SANDØY KONTROLLUTVAL

Saksdokument datert 11.10.2012 frå kontrollutvalsekretariatet

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Budsjettet for kontrollutvalet sin opplærings- og reiseaktivitet blir sett til kr 30.000 kroner.

Helge Ervik
leiar
(sign.)

Anne Iversen
nestleiar
(sign.)

Ann Helen Harnes
medlem
(sign.)

**SUNNMØRE
KONTROLLUTVÅLSEKRETARIAT IKS**

Kontrollutvalet i
Sandøy kommune

Dato: 27.02.2013

**SAK 02/13
PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL I SANDØY KOMMUNE**

Som vedlegg følger

- Oversikt over selskap der kommunen har eigarinnteresser i flg. kommunerekneskapen
- Plan for selskapskontroll i Sandøy kommune

OM SELSKAPSKONTROLL

Det første underomgrepet innan selskapskontroll er "eigarskapskontroll". Det er definert i kontrollutvalsforskrifta § 14 første ledd andre leddsetning: "... kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll)." Denne kontrollforma er ikkje djuptgåande og gjeld eigentleg ikkje selskapet, men derimot utøvinga av eigarstyringa. Denne oppgåva kan gjerast av kontrollutvalsekretariatet eller revisjonen.

Det andre underomgrepet er "forvaltningsrevisjon av selskap". Det er omtalt i kontrollutvalsforskrifta § 14 andre ledd. Dette er ein djuptgåande kontroll av selskapet og ettersom denne er definert som revisjon, kan den berre utførast av revisjonen. Forskrifta viser her til definisjonen av forvaltningsrevisjon i revisjonsforskrifta § 7.

Eigarskapskontroll og forvaltningsrevisjon kan seiast å markere to ytterpunkt i selskapskontrollen, på den eine sida kontroll av utøvinga av eigarstyringa, på den andre kontroll av måloppnåing, ressursbruk og liknande i selskapet. Mellom desse ytterpunktta kan det ligge kontrollar av selskap som kombinerer element frå dei to kontrollformene.

1.1 KONTROLL SOM SELSKAPSORGANA SJØLVE ER ANSVARLEGE FOR

Rekneskapane til aksjeselskap og interkommunale selskap blir reviderte av selskapa sin revisor. Her ligg det ein vesentleg kontroll. Revisjonsmeldinga er retta til generalforsamlinga, der representantane for eigarane sit. Andre element i kontrollen internt i selskapet vil vere internkontrollen til dagleg leiar, kontrollen til styret og ein eventuell internrevisjon.

1.2 KVA ER SELSKAPSKONTROLL

I tillegg til den kontrollen som selskapa sjølve driv, er kommunane pålagt å drive kontroll overfor selskapa sine. Selskapskontroll går ut på å vurdere i kva grad kommunen si eigarstyring og verksemda i selskapa er i tråd med vedtektene til selskapet og med vedtaka og føresetnadene til kommunestyret.

Selskapskontroll er ei obligatorisk oppgåve for kontrollutvalet, jf. kommunelova § 77 nr. 5: ”Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.” Ein reiskap i selskapskontrollen er det vide innsynet som kommunelova § 80 gir for kontrollutvalet og revisor i kommunalt eigde selskap.

Selskapskontrollen er ei lovfesta kontrollform som samspekar med eigarstyringa elles. Kontrollutvalet har gjennom selskapskontrollen ei sentral rolle overfor kommunen sine aktivitetar som eigar. Utanom selskapskontrollen er eigarrolla i liten grad regulert i lov eller forskrift. Det er derfor opp til kommunane og kommunesektoren sjølv å finne fram til gode måtar å handtere eigarskapen på.

Hovudomgrepet er selskapskontroll, og det dreier seg altså om kontroll med forvaltninga av dei interessene kommunen har i selskap. Definisjonen er den same som i staten, jf. lov om Riksrevisjonen § 9 andre ledd. Selskapskontroll kan romme ulike kontrollar.

Eigarskapskontroll og forvaltningsrevisjon er i utgangspunktet kontrollformer som kan nyttast overfor alle selskap kommunen er medeigar i. Innsynsretten etter kommunelova § 80 er avgrensa til interkommunale selskap og aksjeselskap som er fullt ut eigd av kommunar og fylkeskommunar. I den grad innsyn er naudsynt for å gjennomføre eigarskapskontroll og forvaltningsrevisjon, til dømes om ein treng informasjon som ikkje er tilgjengeleg i offentlege kjelder, vil ein måtte avgrense kontrollen til selskap som fullt ut er eigd ut av kommunar og fylkeskommunar. Kommunelova § 80 gir kommunane innsyn i selskap, men heimlar ikkje i seg sjølv kontroll.

Kontrollutvala har vide fullmakter til å kontrollere selskap som kommunen eig. Reglane om selskapskontroll kom i 2004, og dette er dermed framleis ei ung kontrollform. Selskapskontrollen er obligatorisk ved at kontrollutvalet skal sjå til at slik kontroll blir gjennomført og lage ein plan. Det er likevel valfritt om selskapskontrollen skal omfatte forvaltningsrevisjon.

1.3 ORGANISERING SOM RISIKOFAKTOR

KS har henta inn *Kommunal selskapsstatistikk* i 2009 (Telemarkforskning), som viser at kommunane og fylkeskommunane eig 2600 selskap. Om lag 75 prosent av dei er aksjeselskap. Selskapa har ei omsetning på om lag 100 milliardar kroner. Verdiane dei forvaltar er vanskelegare å anslå, men *Kommunal selskapsstatistikk* ser for seg om lag 300 milliardar kroner. Selskapa har over 50 000 tilsette.

Kontrolldimensjonen bør bli vurdert når kommunen organiserer verksemda si. Generelt bør kommunestyra vere merksame på fordelane og ulempene med dei ulike organisasjonsformene kommunane kan velje blant. Dersom kommunen vurderer å stifte eit kommunalt føretak, bør

kommunestyret vere merksam på at verksemda i føretaket etter gjeldande reglar ikkje er omfatta av internkontrollansvaret til administrasjonssjefen sjølv om føretaket er ein del av kommunen. Dersom kommunen vurderer å lage ei stifting, bør kommunestyret vere merksam på at kommunen ikkje eig stiftinga og kan ikkje kan endre føremålet med stiftinga og har ikkje innsynsrett i stiftinga etter kommunelova § 80.

Samansettinga av styret er viktig i kontrollsamanheng. Endringane i habilitetsreglane frå november 2011 er meint å skape auka rolleklarleik. Endringane går ut på at leiarar og styremedlem i kommunalt eigde selskap blir inhabile når selskapet er part i ei sak som blir behandla i kommunen, sjå nærare om dette i Ot.prp. nr. 50 (2008-2009).

1.4 EIGARSKAPEN MÅ HA EIT FØREMÅL

Det er ein føresetnad for god kontroll med kommunalt eigde selskap at kommunestyret veit kvifor kommunen eig selskapet. Her er mange kommunar på god veg, mellom anna gjennom tilrådingane frå KS Eigarforum. Av Ot. Prop. Nr. 70 (2002-2003) går mellom anna følgjande fram:

For kommunestyret som øverste ansvarlige organ i kommunen vil det også være viktig hele tiden å vurdere om de organisasjonsformer som kommunen har valgt for sin virksomhet, er egnet til å fremme de mål og verdier for kommunens virksomhet som kommunestyret mener er viktige.

Dersom kommunen vel å etablere eit føretak eller eit selskap, må det definerast eit føremål med eigarskapen – både for at selskapa skal kunne skape resultat for innbyggjarane, for at kommunestyra kan drive god eigarstyring, og for at kontrollutvalet skal kunne drive tenleg og naudsynt kontroll. For å halde tritt med utviklinga i selskapa og omgivingane deira bør kommunestyret behandle eigarskapsmeldingar og strategiar for alle selskap og føretak minst ein gong i kvar periode.

1.5 BRUKEN OG NYTTEN AV SELSKAPSKONTROLL

Selskapskontroll kan vere retta mot eigarstyringa til kommunen og mot selskapet. Dersom fleire kommunar går saman om å kontrollere eit selskap dei eig saman, kan dette både teljast som ein selskapskontroll og som ei tinging frå kvart kontrollutval. Desse forholda gjer at ein må vite kva ein spør om når ein kartlegg bruken av selskapskontroll.

1.6 SAMORDNING AV KONTROLLEN I SELSKAP MED FLEIRE KOMMUNAR SOM EIGARAR

I kommunesektoren er det vanleg med interkommunalt samarbeid gjennom selskap som kommunane eig saman. Interkommunale selskap er ei selskapsform som er utforma særskilt for slik verksemd som kommunane samarbeider om, men aksjeselskap som er eigd av fleire kommunar, er også vanleg.

Reglane for selskapskontroll gir kvar eigarkommune store muligheiter til å føre kontroll, men har ikkje føresegnar om samordning av felles kontrollaktivitetar. I og med at selskapskontroll er krevjande, også økonomisk, kan fråver av samordning bli fråver

av kontroll. Dette gjeld særleg for selskapskontroll med forvaltningsrevisjon, som krev fleire timar enn annan selskapskontroll. Fråver av samordning av kontroll av selskapet kan òg innebere sløsing med ressursar dersom dei same tilhøva nyleg er kontrollerte i ein annan selskapskontroll. Det bør vere ein dialog om korleis ein skal drive selskapskontrollen med selskap der fleire kommunar er eigarar. Dette bør vere eit tema allereie når slike selskap blir stifta. Ei løysing er at vedtektene for selskapet seier kven av eigarkommunane som skal ha eit overorda ansvar for å samordne selskapskontrollen gjennom kontrollutvalet sitt. Ei anna løysing er å skrive inn samordning i ein selskapsavtale mellom dei deltakande kommunane. Dette vil sjølvsagt ikkje avgrense dei moglegheitene som dei andre eigarkommunane har til å drive selskapskontroll, men det kan gjere det tydeleg kven som har ansvaret for å ta initiativ til å setje i gang selskapskontroll. Tilsynsansvaret omfattar ikkje verksemd som går føre seg i ein annan kommune.

Kontrollutvalet i vertskommunen vil ha ansvaret for å føre løpande tilsyn med verksemda i (verts)kommunen etter dei vanlege reglane. At delar av verksemda dreier seg om saker der mynde er delegert frå andre kommunar, bør ikkje endre på dette. Ettersom kontrollutvalet etter lova utøver tilsynet sitt på vegne av kommunestyret, oppstår det likevel eit spørsmål i samband med det formelle ansvarsområdet til kontrollutvalet. Kommunestyret i vertskommunen har til ein viss grad ikkje høve til å gi instruksar i saker som er delegerte frå andre kommunar. Formelt ville derfor myndigheita til kontrollutvalet vere tilsvarende avgrensa, sidan det får myndet si frå kommunestyret.

Kontrollutvala bør få den informasjonen om selskapa som dei treng for å planleggje selskapskontrollen. Sekretariata har eit ansvar her. Kommunestyret kan etter kommunelova § 80 andre ledd fastsetje føresegner om kva dokument selskapa skal sende til kontrollutvalet og revisor. Det er òg viktig at selskapa sjølve følgjer regelen i kommunelova § 80 tredje ledd:

”Kontrollutvalget og kommunens eller fylkeskommunens revisor skal varsles og har rett til å være tilstede på selskapets generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ.”

1.7 SELSKAP MED BÅDE KOMMUNALE OG PRIVATE EIGARAR

Selskap der det også er private eigarar med, skapar større utfordringar i eit kontrollperspektiv fordi kommunen ikkje har same retten til innsyn som elles. Det vil vere opp til kommunane å syte for at kontrollfunksjonen blir sikra under etableringa av slike selskap.

Kommunane bør utforme gode eigarstrategiar før dei deltek i selskap der private er medeigarar. Kommunen bør vidare vurdere å krevje innsyn slik at kontrollutvalet kan gjennomføre selskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskapet ut frå kommunen sine interesser.

1.8 KONTROLL MED VERTSKOMMUNESAMARBEID

Ansvarsområdet til kontrollutvalet vil i utgangspunktet ikkje bli endra når kommunen blir med i eit vertskommunesamarbeid. Kontrollutvalet har ansvar for å utøve det

løpande tilsynet med verksemda til kommunen på vegne av kommunestyret. Tilsynsansvaret omfattar ikkje verksemd som går føre seg i ein annan kommune.

Kontrollutvalet i vertskommunen vil ha ansvaret for å føre løpande tilsyn med verksemda i vertskommunen etter dei vanlege reglane. At delar av verksemda dreier seg om saker der mynde er delegert frå andre kommunar, bør ikkje endre på dette. Etersom kontrollutvalet etter lova utøver tilsynet sitt på vegne av kommunestyret oppstår det likevel eit spørsmål i samband med det formelle ansvarsområdet til kontrollutvalet. Kommunestyret i vertskommunen har til ein viss grad ikkje høve til å gi instruksar i saker som er delegert frå andre kommunar. Formelt vil derfor myndet til kontrollutvalet vere tilsvarande avgrensa, sidan det får myndet sitt frå kommunestyret. Departementet legg likevel til grunn at dette ikkje vil innebere at myndet til kontrollutvalet i vertskommunen nødvendigvis må avgrensast tilsvarande. Kontrollutvalet skal i alle høve ikkje overprøve den politiske sida av vedtaka eller kor tenlege ulike vedtak er. Kontrollutvalet vil konsentrere seg om at lover, reglar og avtalar blir følgde. Dette ansvaret vil kontrollutvalet i vertskommunen kunne ha sjølv om kommunestyret i vertskommunen vil ha avgrensa mynde i saker som kjem frå andre kommunar. For å slå fast dette er det teke inn ei føresegn om dette i kommunelova § 28j.

Det kan vidare vere behov for at kontrollutvala i samarbeidskommunane får informasjon om vedtak i vertskommunen etter delegert myndigheit. I samarbeidsavtalen skal det takast inn føresegner om informasjon frå vertskommunen til kvar einskild samarbeidskommune. Kontrollutvalet i samarbeidskommunane vil ha rett til den same informasjonen som den kommunen sjølv får. Kontrollutvalet i samarbeidskommunen vil ha tilgang til all dokumentasjon og all informasjon som samarbeidskommunen får.

Det er ikkje gitt spesielle reglar om revisjon for vertskommunesamarbeid. Det å inngå vertskommunesamarbeid inneber ikkje behov for endringar i regelverket om rekneskap for kvar einskild kommune. Revisjon av rekneskapa i dei aktuelle kommunane kan gjennomførast etter dei vanlege reglane.

Når det gjeld forvaltningsrevisjon, kan det likevel vere tenleg at det blir etablert kontakt om samarbeid mellom deltakarkommunane dersom det skal gjennomførast forvaltningsrevisjon av sjølve vertskommunesamarbeidet.

1.9 OMFANGET AV INNSYNSRETTE

Kommunelova § 80 seier ikkje noko om selskapskontroll med samarbeid etter kommunelova § 27. Kommunen har uavkorta innsyn så lenge samarbeidet ikkje er eige rettssubjekt. Heimelen i kommunelova § 27 blir framleis nytta til ulike type verksemdar som er sjølvstendige rettssubjekt. Kommunelova § 80 gir heller ikkje rett til innsyn i stiftingar som kommunen har teke initiativ til eller er knytt til på annan måte, til dømes gjennom rett til å velje styremedlemmer.

SELSKAPSKONTROLLEN I SANDØY KOMMUNE

Vedlagte note 4 til rekneskapa for 2011 skal vise kommunen sine eigarinteresser i selskap.

Selskapskontrollen må rettast inn mot selskap der kommunen er medeigar saman med andre kommunar og egne selskap. Aktuelle selskap er:

1. Ålesundregionens Interkommunale Miljøsekskap IKS
2. Sunnmøre Regionråd IKS
3. Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS
4. Sahara Vassverk AS
5. Sandøy Energi AS
6. Sandøy Gards og Ættesoge AS
7. Skodjebrua AS
8. Øyvon AS

For dei to første selskapa er det Ålesund kommune som er kontorkommune og for den tredje er det Møre og Romsdal Fylkeskommune, det fjerde er Haram kommune. For desse selskapa er det naturleg å avvente kva vedtak som blir gjort i dei respektive kontorkommunane. Ein selskapskontroll vil då omfatte alle eigarkommunane.

Når det gjeld Sandøy Energi AS og Øyvon AS blir det utført eigarskapskontroll. Det blir ikkje utført kontroll inn mot Sandøy Gards og Ættesoge ettersom selskapet er oppløyst og verksemda overført til kommunen. Det blir heller ikkje utført selskapskontroll av Skodjebrua AS.

På bakgrunn av ovanstående blir saka lagt fram for kommunestyret med forslag om slik

innstilling:

Ein selskapskontroll inn mot dei selskapa der Sandøy kommune er deleigar saman med andre kommunar, blir å koordinere med dei andre eigarane og særskilt kontorkommunen. Forutan eigarskapskontroll kan ein forvatningsrevisjon bli utført dersom det blir vurdert som føremålstenleg. Denne vurderinga blir i første omgang gjort av kontrollutvalet i kontorkommunen. Selskapa er:

1. Ålesundregionens Interkommunale Miljøsekskap IKS (Eigarskapskontroll og forvaltningsrevisjon)
2. Sunnmøre Regionråd IKS
3. Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS
4. Sahara Vassverk AS
5. Sandøy Energi AS
6. Øyvon AS

Harald Rogne
dagleg leiar

Note 4 Aksjar og andelar i varig eige (FKR § 5 nr. 5)

Selskapets navn	Eierandel i selskapet	Eventuell marknadsv Verdi	Balanseført verdi 31.12.2011	Balanseført verdi 31.12.2010
Bergmoprodukter AS			kr 5 000	kr 5 000
H.M.A. Tunnelselskap			kr 10 000	kr 10 000
AS Nordøyvegen			kr 2 960 000	kr 2 960 000
Skodjebrua AS			kr 10 000	kr 10 000
Møreaksen AS			kr 3 497	kr 3 497
Samspleis			kr 40 000	kr 40 000
Sunnmøre Veginvest AS			kr 10 000	kr 10 000
Årim			kr 7 000	kr 7 000
KLP - eigenkapitalinnskot			kr 2 387 559	kr 2 143 226
Håp i Havet Eiendom AS			kr 1 537 650	kr 1 537 650
Øyvon AS			kr 110 000	kr 110 000
Sandøy Energi AS			kr 1 000 000	kr 1 000 000
Biblioteksentralen AS			kr 300	kr 300
AS Nordvest Handverk			kr 4 000	kr 4 000
Muritunet AS			kr 29 000	kr 29 000
Atlantic Safari AS			kr 11 605	kr 11 605
Steinshamn Utleigebygg AS			kr 372 867	kr 372 867
Røsokvika Småbåtlag			kr 15 100	kr 15 100
Destinasjon Molde&Romsdal AS			kr 30 000	kr 30 000
Hareid Fastlandssamband AS			kr 10 000	kr 10 000
Gards- og ættesoge AS			kr 900 000	kr 900 000
Sum		kr -	kr 9 453 578	kr 9 209 245

For dei fleste av kommunens aksjar og andelar vil det ikkje føreligge nokon reell marknadsv Verdi.

Plan for selskapskontroll
i Sandøy kommune

November 2012

Innhold

1.	Bakgrunn	1
2.	Innholdet i selskapskontrollen	1
3.	Føremålet med selskapskontrollen	2
4.	Selskap omfatta av selskapskontrollen.....	2
4.1	Aksjeselskap heileid av kommunar og fylkeskommune.....	3
4.1.1	Sandøy energi AS.....	3
4.1.2	Sandøy Gards- og Ættesoge AS	3
4.1.1	Skodjebrua AS.....	3
4.1.2	Øyvon AS.....	4
4.2	Interkommunale selskap organisert etter lov om interkommunale selskaper....	4
4.2.1	Ålesundregionens Interkommunale Miljøsekskap IKS (ÅRIM)	4
4.2.2	Interkommunalt Arkiv for Møre og Romsdal IKS.....	5
4.2.3	Sunnmøre Regionråd IKS.....	5
4.2.4	Sahara (Sandøy/Haram) Interkommunale Vassverk Iks.....	6
4.2.5	Krisesenteret for Molde og omegn Iks	6
4.3	Andre selskapsformer	6
5.	Gjennomføring og rapportering av kontrollen	7
5.1	Gjennomføring	7
5.2	Rapportering.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
5.3	Prioriteringar i denne planperioden.....	7
5.3.1	Generelt	7
5.3.2	Prioritering av selskapskontrollar.....	7

1. Bakgrunn

Kontrollutvalet skal føre tilsyn med forvaltninga av eigarinteressene i selskap tilhøyrande kommunen. Dette går fram av kommunelova § 77 nr 5. I §§ 13, 14 og 15 i forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar er utføring, innhald og rapportering av selskapskontrollen nærare regulert.

Kommunelova § 80 omhandlar kva selskap kontrollutvalet og kommunen sin revisor har full innsynsrett i. Denne er avgrensa til:

- Interkommunale selskap (IKS)
- Aksjeselskap kommunen eig sjølv eller saman med andre kommunar
- Heileigde dotterselskap til slike selskap

Kontrollen kan omfatte:

- Selskapsetablering
- Eigarskap i høve til føremål og type
- Eigarskap i høve til kommunens vedtak og føresetnader (eigarskapsmeldingar)

Kommunen er ikkje pålagt å gjennomføre forvaltningsrevisjon i selskapa, men kan gjennomføre dette i tilfelle det er ønskeleg og relevant.

Som grunnlag for sitt tilsyn gjennom selskapskontrollen skal kontrollutvalet gjennomføre konkrete vurderingar av risiko og vesentlegheit knytt til kommunen sine selskapsinteresser.

2. Innhaldet i selskapskontrollen

Heimelen for selskapskontroll følgjer av kommunelova (koml.) § 77 nr 5, som fastset at kontrollutvalet skal *påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens (...) interesser i selskaper m.m.*, jf tilsvarende formulering i § 13 første ledd i forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar. Etter § 13 anna ledd skal *"minst en gang i valgperioden utarbeides plan for gjennomføring av selskapskontroll. Dette skal skje senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert."* Tredje ledd fastset at kommunestyret vedtek planen.

Selskapskontroll kan delast i to deler: eigarskapskontroll (obligatorisk) og forvaltningsrevisjon (friviljug). Eigarskapskontrollen kan utførast av kontrollutvalet sitt sekretariat, revisjonen til kommunen eller andre som kontrollutvalet sjølv måtte avgjere. Forvaltningsrevisjon skal utførast i samsvar med kap. 3 i forskrift om revisjon og i samsvar med god kommunal revisjonsskikk, og den må utførast av ein kvalifisert og uavhengig revisor.

Selskapskontrollen omfattar både heileigde og deleigde selskap, herunder selskap med private eigarar. På grunn av at innsynsretten etter § 80 er avgrensa til heileigde, kommunale selskap, er det skilnad på korleis selskapskontrollen kan utførast i heileigde kontra deleigde selskap.

Følgjande figur syner omfanget og innhaldet til selskapskontrollen:

Figur: Selskapskontroll – overordna skisse

3. Føremålet med selskapskontrollen

Selskapskontrollen er eit middel for å kontrollere at forvaltninga av kommunens eigarinteresser er i samsvar med kommunestyret sine vedtak og føresetnader, og i samsvar med aktuelle lover og reglar.

Eigarskapskontrollen avgrensar seg til ei vurdering av om eigarane har etablert tilfredsstillande rammer for styring, og at verksemda faktisk opererer i tråd med føremålet. Ei materiell vurdering av organiseringa til selskapet, drift og funksjon fell difor utanfor denne kontrollen.

Ved behov kan det og gjennomførast forvaltningsrevisjon av selskap. I eit selskap med statlege eller private eigarinteresser må likevel dette – dersom ikkje anna er avtalt mellom eigarane, skje med utgangspunkt i opne kjelder, fordi innsynsretten etter § 80 ikkje gjeld. Føremålet med forvaltningsrevisjonen vil vere å gjennomføre systematiske vurderingar av økonomi, produktivitet, måloppnåing og verknader ut frå vedtaka til kommunestyret og deira føresetnader. Ein slik revisjon vil dermed ha fokus på sjølve aktiviteten og resultat i selskapet.

4. Selskap omfatta av selskapskontrollen

Den innsynsretten som kontrollutvalet har etter § 80 i kommunelova omfattar to typar selskap. Den eine typen er interkommunale selskap etter lov om interkommunale selskap. Den andre typen er aksjeselskap, der kommunen åleine eller saman med andre kommunar eller fylkeskommunar eig alle aksjane, og i heleigde dotterselskap til slike selskap.

4.1 Aksjeselskap heileid av kommunar og fylkeskommune

4.1.1 Sandøy energi AS

Sandøy Energi AS er 100% eigd av Sandøy kommune.

Selskapet sitt føremål er å drive overføring av energi i lokalnettet. Selskapet skal vidare drive verksemd som elektrisk installasjon o.l.

Sandøy Energi AS vart omorganisert til AS 1. juli 1997, som ei vidareføring av Sandøy Elverk. I 2002 vart tilsynsaktiviteten overført til Elsikkerhet Møre AS, som Sandøy Energi AS har ein eigardel på 4,4 % i. I 1997 vart dotterselskapet Sandøy Vindkraft AS danna.

Vurdering:

Det vert gjennomført eigarskapskontroll. Vurdering av ein meir omfattande selskapskontroll vert eventuelt å vurdere i samband med resultatet frå den obligatoriske eigarskapskontrollen.

4.1.2 Sandøy Gards- og Ættesoge AS

Sandøy Gards- og Ættesoge AS vart stifta som følgje av vedtak i Sandøy kommunestyre i PS 10/19: Prosjekt - Gards- og ættesoga, den 16.06.2010. Aksjekapitalen var kr. 900.000, og selskapet vart etablert som eit aksjeselskap heileigd av Sandøy kommune. Føremålet med selskapet var produksjon og utgjeving av bygdebøker for ulike delar av Sandøy kommune.

Selskapet er avvikla, og verksemda er vidareført i kommunal administrativ regi.

Vurdering:

Sidan aktiviteten i selskapet er tatt inn i den kommunale verksemda er det ikkje aktuelt å gjennomføre selskapskontroll.

4.1.1 Skodjebrua AS

Sandøy kommune er medeigar i Skodjebrua AS (10%), saman med Skodje kommune (40%), Møre og Romsdal fylkeskommune (20%), og Haram kommune (30%).

Selskapet vart stifta i 2001, med det føremål å arbeide for realisering av ny Skodjebru med tilføringsvegar. Selskapet har stått for delfinansiering av utbygginga i samråd med Vegvesenet. Selskapet Skodjebrua AS har administrert innkrevjinga av bompengar, og har forvalta midlane i tråd med avtalen mellom Vegdirektoratet og Skodjebrua AS. Selskapet står ovanfor ei avvikling, truleg i løpet av 2013.

Vurdering:

Gjennomføring av eigarskapskontrollen vert tilpassa den planlagde avviklinga av selskapet.

Sidan Skodje kommune er den største eigaren i Skodjebrua AS, er det naturleg at ein eventuell selskapskontroll skjer på oppdrag frå Skodje kommunestyre, og at Skodje kontrollutval konkretiserer kva som spesifikt bør undersøkjast i ein avgrensa eigarskapskontroll.

4.1.2 Øyvon AS

Øyvon AS er eit selskap som driv Sandøy kommune si ambulansebåtteneste, som består av båten Øyvon. Føremålet er transport av eige helsepersonell samt pasientar på vegne av og i samarbeid med Nordmøre og Romsdal helseføretak. I legevaktsamarbeidet mellom Sandøy, Aukra og Midsund har Øyvon både eit beredskaps- og transportansvar. I tillegg til reine ambulanseoppdrag, vert båten nytta som samfunnsbåt. Det vere seg skuleskyss eller charteroppdrag. Øyvon AS er 100% eigd av Sandøy kommune.

Vurdering:

Det vert gjennomført eigarskapskontroll. Det ligg ikkje føre vurderingar som tilseier eit behov for ein meir omfattande selskapskontroll.

4.2 Interkommunale selskap organisert etter lov om interkommunale selskaper

4.2.1 Ålesundregionens Interkommunale Miljøsekskap IKS (ÅRIM)

Selskapet vart stifta hausten 2008 av kommunane som utgjer Nordre Sunnmøre og Vestnes. Eigarkommunane har eigardelar etter folketal, og selskapet har kontoradresse i Ålesund. Sandøy kommune sin eigardel i selskapet er 1,37 %.

Selskapet sitt føremål går fram av selskapsavtalen § 3 kor det står følgjande:

- 3.1 *Å utføre kommunane sine lovpålagde oppgåver innan innsamling, gjenvinning og behandling av avfall og slam i samsvar med sentrale og lokale miljømål.*
- 3.2 *Selskapet skal legge vekt på miljøvenleg drift i alle ledd i avfallsbehandlninga.*
- 3.3 *Selskapet avgjer i kva grad drifta skal skje ved bruk av eigne anlegg, utstyr og mannskap, eller ved avtalar med medlemskommunane, andre selskap, eller private næringsdrivande.*
- 3.4 *Å gje eit tilbod om innsamling, gjenvinning og behandling av næringsavfall der selskapet finn dette miljømessig ønskjeleg og økonomisk forsvarleg.*
- 3.5 *Selskapet skal vere eit rådgjevande organ og kompetansesenter for medlemskommunane. Selskapet skal i nært samarbeid med kommunane drive eit aktivt informasjonsarbeid for å auke innbyggjarane sin kunnskap om avfallsreduksjon og miljøvenleg avfallsbehandling.*
- 3.6 *Selskapet kan søkje samarbeid med andre kommunar, regionar og selskap der dette er naturleg, og selskapet kan vere eigar eller medeigar i andre selskap.*
- 3.7 *Å utføre eventuelle andre oppgåver som kommunane er samde om at selskapet skal utføre.*

Den einskilte kommune i dette samarbeidet er bundne av reglane om sjølvkost. Det inneber at den pris som vert sett til hushalda skal gi inntekter som ikkje overstig dei utgiftene som kommunen har. Finansieringsmodellen som er valgt er at det vert fastsett ein pris frå ÅRIM til kvar kommune, og så er det kvart kommunestyre som fastset renovasjonsavgifta til innbyggjarane.

Vurdering:

Det er aktuelt å vurdere ein eller fleire forvaltningsrevisjonar, i tillegg til den obligatoriske eigarskapskontrollen. Sidan Ålesund kommune er den største eigaren i ÅRIM, er det naturleg at selskapskontrollen skjer på oppdrag frå Ålesund bystyret, og at Ålesund kontrollutval konkretiserer kva som spesifikt bør undersøkjast.

Bystyret og kontrollutvalet i Ålesund er informert om at det er signalisert behov for selskapskontroll retta mot dette selskapet frå dei andre kommunane, og at det frå kontrollutvalssekretariatet er lagt opp til eit løp kor dei andre kommunane ventar til handteringa i Ålesund ligg føre.

4.2.2 Interkommunalt Arkiv for Møre og Romsdal IKS

Selskapet vart stifta i midten av 2000, og er eit interkommunalt samarbeid mellom kommunane i Møre og Romsdal. Møre og Romsdal Fylkeskommune har den største eigardelen, på 20,78 %, medan Ålesund kommune sin eigardel er 9,19 %. Sandøy sin eigardel er 1,07 %.

Selskapets føremål er å:

"Arbeide for at arkivmateriale frå medlemene eller slikt materiale som desse tek ansvar for, blir teke vare på og gjort tilgjengeleg for offentleg bruk, forskning og andre administrative og kulturelle føremål, i samsvar med arkivlova".

Vurdering:

Sandøy kommune bør avvente eigarskapskontrollen som skal gjennomførast av Møre og Romsdal fylke. Alternativt kan det fattas vedtak som kan sendast til fylkestinget.

Revisjon og kontrollutvalsekretariat er ikke kjent med tilhøve som er av ein slik art at Sandøy kommune bør setje i verk ein eigen selskapskontroll av selskapet.

4.2.3 Sunnmøre Regionråd IKS

Sunnmøre Regionråd IKS vart stifta i slutten av 2011, og er ei samanslåing av dei to tidlegare regionråda på Søre Sunnmøre og i Ålesundsregionen (ÅRU). Alle kommunar på Sunnmøre er no med i dette interkommunale selskapet, med ein lik eigardel (5,88%). Formet er:

"Sunnmøre Regionråd er eit felles organ for deltakarkommunane. Selskapet har som målsetting å bidra til ei positiv utvikling i regionene samla og i deltakarkommunane. Selskapet skal vere ein aktiv regional pådrivar med vekt på regional samfunnsutvikling og næringsutvikling og interkommunalt samarbeid. Selskapet skal drive med regional strategiutvikling, vere ein regional utviklingsaktør og fremje saker som utviklar regionen".

Vurdering:

Revisjon og kontrollutvalsekretariat er ikkje kjent med tilhøve som krev ein særskilt gjennomgang i form av ein forvaltningsrevisjon. Etter vår vurdering er det tilstrekkeleg å gjennomføre ein eigarskapskontroll med selskapet. Vidare er det etter vår vurdering mest rett at denne vert gjennomført i regi av Ålesund kommune, der selskapet har kontorstad.

4.2.4 Sahara (Sandøy/Haram) Interkommunale Vassverk Iks

Sandøy kommune eig 44,5% av selskapet, medan Haram eig den resterande delen.

Selskapet sitt føremål er:

"Selskapet sitt føremål er å bygge, eige og drive eit felles vassverk basert på utnytting av Lille og Store Hestevatnet som forsyningskjelde. Selskapet skal levere vatn til heile Sandøy kommune og ytre delar av Haram kommune. Etter avgjerd i kommunestyra i eigarkommunane så kan også andre oppgåver og tenester leggest til selskapet".

Vurdering:

Det kan verte aktuelt å vurdere ein forvaltningsrevisjon, i tillegg til den obligatoriske eigarskapskontrollen. Sidan Haram kommune er den største eigaren i Sahara, er det naturleg at selskapskontrollen skjer på oppdrag frå Haram kommunestyre, og at Haram kontrollutval konkretiserer kva som spesifikt bør undersøkjast.

4.2.5 Krisesenteret for Molde og omegn Iks

Frå 1. januar 2010 trådte Lov om krisesenter i kraft. Der vart kommunane pålagt å gje eit likeverdig krisesentertilbod til kvinner, menn og born. Krisesentret for Molde og omegn IKS gjev eit tilbod til innbyggjarane i Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Midsund, Molde, Nesset, Rauma, Sandøy, Sunndal og Vestnes. Selskapet har 15 fast tilsette med ulik fagleg utdanning og spesiell kompetanse til å hjelpe personar som er utsett for vald i nære relasjonar. Alle tilsette har teieplikt etter Forvaltningslova §§ 13 til 13 e, jf Krisesenterlova § 5. Sandøy kommune sin eigardel av selskapet er 1,8%.

Vurdering:

Revisjon og kontrollutvalsekretariat er ikkje kjent med tilhøve som krev ein særskilt gjennomgang i form av ein forvaltningsrevisjon. Etter vår vurdering er det tilstrekkeleg å gjennomføre ein eigarskapskontroll med selskapet. Sidan Molde kommune er den største eigaren i Krisesenter for Molde og omegn Iks, er det naturleg at selskapskontrollen skjer på oppdrag frå Molde bystyre, og at Molde kontrollutval konkretiserer kva som spesifikt bør undersøkjast. Vidare er det etter vår vurdering mest rett at denne vert gjennomført i regi av Molde kommune, der selskapet har kontorstad.

4.3 Andre selskapsformer

Interkommunale selskap kan også organiserast etter kommunelova § 27. Sandøy kommune er ikkje medeigar i selskap som er organisert etter kl § 27.

Sandøy kommune er medeigar i Nordøyvegen AS (41,54%), saman med Haram kommune (43,16%). 15,3% er eigd av "andre", herunder private. Dette er såleis ikkje eit reint kommunalt eigd selskap, og er såleis ikkje omfatta av selskapskontrollen.

Sandøy kommune eig 29,61% av selskapet Steinshamn Utleigebygg AS.

Sandøy kommune eig 51% av Håp i Havet Eiendom AS. Føremålet til selskapet er å "eige og drive badeanlegg til beste for innbyggjarane i Sandøy kommune. Selskapet er utan eige økonomisk formål. Havstuene AS eig den resterande eigardelen på 49%.

I AS og ASA som er deleid av kommunar eller fylkeskommunar har ikkje kontrollutvalet

innsynsrett etter lov.

5. Gjennomføring og rapportering av kontrollen

5.1 Gjennomføring

Kontrollutvalet vurderer årleg omfanget av selskapskontrollar og kva for kontrollar som skal gjennomførast med utgangspunkt i plan for selskapskontroll. Utvalet kan, i den grad utvalet finn det naudsynt, be om at aktuelle selskap oversender relevante dokument. Kontrollutvalet kan gjere endringar i planen, dersom føresetnadene skulle endre seg. Selskapskontrollen vert gjennomført av Komrev3 IKS, Sunnmøre kontrollutvalsekretariat (IKS), eller den/dei som kontrollutvalet måtte avgjere. Kontrollar i selskap som har fleire eigarkommunar bør i størst mogleg grad koordinerast.

5.2 Rapportering

Rapport etter gjennomført selskapskontroll vert sendt til kontrollutvalet. Etter kontrollutvalet si handsaming vert rapporten sendt kommunestyret.

Kontrollutvalet rapporterer om gjennomførte selskapskontrollar og resultatet av desse i sin årsrapport som vert lagt fram for kommunestyret. Dersom kontrollutvalet gjer endringar i plan for selskapskontroll, skal dette framgå av årsrapporten frå kontrollutvalet.

5.3 Prioriteringar i denne planperioden

5.3.1 Generelt

I vedlegg 1 er det lista opp selskap som kommunen har eigarinteresser i, både heileigde og deleigde, og ei stutt skildring av kvart selskap. Ved prioritering av selskapskontroll kan følgjande kriterier vere relevante i samband med en risiko- og vesentlegheitsvurdering:

- Selskapet sitt tenestetilbod til innbyggjarane
- Selskapet sitt samfunnsmessige ansvar
- Kommunen sin eigardel
- Økonomisk gevinst- og tapspotensial
- Kommunen sitt motiv for eigarskapet

5.3.2 Prioritering av selskapskontrollar

I oversynet nedanfor er det gjort framlegg om kontrollar ut frå dei opplysningane som ligg føre. Utvelginga byggjer på en risiko- og vesentlegheitsvurdering. Der det er fleire kommunar som har eigarinteresser i dei same selskapa, bør det som hovudregel gjennomførast koordinerte kontrollar i desse selskapa.

Det skal i inneverande planperiode [2012-2015] gjennomførast selskapskontroll i følgjande selskap:

- Ålesundregionens Interkommunale Miljøsekskap IKS (ÅRIM). Det er aktuelt å vurdere ein eller fleire forvaltningsrevisjonar, i tillegg til den obligatoriske eigarskapskontrollen. Selskapskontrollen vert felles med Ålesund som den største eigaren. Ålesund kontrollutval konkretiserer kva som spesifikt bør undersøkjast.
- Sunnmøre Regionråd IKS. Eigarskapskontroll i regi av Ålesund kommune/Ålesund kontrollutval.
- Interkommunalt Arkiv for Møre og Romsdal IKS. Eigarskapskontroll i regi av Møre og Romsdal fylke sitt kontrollutval/fylkestinget.
- Sahara (Sandøy/Haram) Interkommunale Vassverk IKS: Det er aktuelt å vurdere forvaltningsrevisjon i selskapet, i tillegg til den obligatoriske eigarskapskontrollen. Sidan Haram kommune er den største eigaren i Sahara, er det naturleg at selskapskontrollen skjer på oppdrag frå Haram kommunestyre, og at Haram kontrollutval konkretiserer kva som spesifikt bør undersøkjast.
- Sandøy Energi AS: Det vert gjennomført eigarskapskontroll.
- Sandøy Gards- og Ættesoge AS: Sidan aktiviteten i selskapet er tatt inn i den kommunale verksemda er det ikkje aktuelt å gjennomføre selskapskontroll.
- Skodjebrua AS: Gjennomføring av eigarskapskontrollen vert tilpassa den planlagde avviklinga av selskapet. Sidan Skodje kommune er den største eigaren i Skodjebrua AS, er det naturleg at ein eventuell selskapskontroll skjer på oppdrag frå Skodje kommunestyre, og at Skodje kontrollutval konkretiserer kva som spesifikt bør undersøkjast i ein avgrensa eigarskapskontroll.
- Øyvon AS: Det vert gjennomført eigarskapskontroll. Det ligg ikkje føre vurderingar som tilseier behov for ein meir omfattande selskapskontroll.

KOMREV3 IKS
KOMMUNEREVISJONEN **3**

KOMREV3 IKS er et interkommunalt revisjonsselskap, etablert 01.01.1994. Selskapet har ansvar for revisjon av kommunane Giske, Haram, Midsund, Norddal, Sandøy, Skodje, Stordal, Stranda, Sula, Sykkylven, Ørskog og Ålesund.

Selskapet leverer tjenester som finansiell revisjon, forvaltningsrevisjon, selskapskontroll og rådgiving. Det blir rapportert til den enkelte kommune sitt kontrollutvalg og kommunestyre/bystyre.

Hovedkontor for selskapet er Lerstadvegen 545 i Ålesund kommune.

KOMREV3 IKS
Postboks 7734 Spjelkavik
6022 ÅLESUND
Tlf. 70172150 – Fax 70172151 – E-post: komrev3@komrev3.no
Org.nr. 971562587